A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2010. július 15.*

A C-354/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) a Bírósághoz 2009. szeptember 3-án érkezett, 2009. augusztus 14-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Gaston Schul BV**

és

a **Staatssecretaris van Financiën**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: C. Toader tanácselnök (előadó), P. Kūris és L. Bay Larsen bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a holland kormány képviseletében C. Wissels és B. Koopman, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében B.-R. Killmann és W. Roels, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: Vámkódex) 33. cikkének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Gaston Schul BV (a továbbiakban: Gaston Schul) és a Staatssecretaris van Financiën között vámtartozás utólagos beszedését elrendelő aktus tárgyában indult peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

3 A Vámkódex 29. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az importált áru vámértéke az ügyleti érték, vagyis a Közösség vámterületére irányuló kivitel céljából történő eladáskor az áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő, szükség esetén a 32. és 33. cikknek megfelelően kiigazított ár […].

[…]”

4 A Vámkódex 33. cikke így szól:

„Feltéve, hogy ezek a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól elkülönítve vannak feltüntetve, nem számíthatók be a vámértékbe a következők:

a) az áruk szállítási költsége a Közösség vámterületére történő beléptetés helyére való megérkezésüket követően;

b) a bizonyos fajta importált áruk, így például ipari üzem, gép vagy berendezés behozatala után végrehajtott építés, létesítés, szerelés, karbantartás vagy technikai segítségnyújtás költsége;

c) a vevő által megkötött és az importált áru vásárlásával kapcsolatos finanszírozási megállapodások szerinti kamatterhek, függetlenül attól, hogy a pénzügyi fedezetet az eladó vagy más személy biztosítja, feltéve hogy a finanszírozási megállapodást írásban kötötték, és amennyiben ezt számára előírják, a vevő bizonyítani tudja, hogy:

– az ilyen árut valóban a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő árként bejelentett áron értékesítették,

és

– a megjelölt kamatláb nem lépi túl azt a szintet, amelyet az ilyen ügyletekre szokásosan alkalmaznak abban az országban, ahol, és abban az időpontban, amikor a finanszírozást biztosítják;

d) a Közösség területén az importált áru újraelőállításához való jogért fizetett díjak;

e) vételi jutalékok;

f) behozatali vámok vagy a Közösségben az áru behozatala vagy értékesítése miatt fizetendő egyéb terhek."

5 A Vámkódex 220. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Ha a vámtartozásból származó vámösszeget nem vették könyvelésbe a 218. és 219. cikknek megfelelően, vagy a jogszabály szerint fizetendő összegnél alacsonyabbat vettek könyvelésbe, a beszedendő vámösszeget vagy annak még fennmaradó részét attól a naptól számított két napon belül kell könyvelésbe venni, amikor a vámhatóság tudomást szerez a helyzetről, ki tudja számítani a jogszabály szerint fizetendő összeget, és meg tudja állapítani az adós személyét (utólagos könyvelésbe vétel). Ez a határidő a 219. cikknek megfelelően meghosszabbítható."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

6 A vámügynökségként eljáró Gaston Schul 1998 és 2000 között a holland hatóságoknál több alkalommal tett vámáru-nyilatkozatot haltermékek szabad forgalomba bocsátása céljából.

7 Az említett társaság e nyilatkozatokat egy izlandi exportőr megbízásából eljáró izlandi szállítmányozó megbízásából saját nevében és saját számlára tette.

8 Az említett nyilatkozatokat a szóban forgó áruk EGT-ből való származására tekintettel nulla kedvezményes vámtétel alkalmazására vonatkozó kérelmek kísérték. A Gaston Schul csatolta ezekhez az izlandi exportőr által kiállított számlák másolatát, amelyeken a DDP („Delivered Duty Paid") szállítási feltétel, valamint a következő szöveg volt feltüntetve: „[a] jelen […] dokumentum alá tartozó termékek exportőre kijelenti, hogy az áruk preferenciális EGT-származással rendelkeznek, kivéve ha ennek ellenkezőjét világosan feltüntetik". A DDP szállítási feltétel szerepel a vámáru-nyilatkozaton is.

9 Az érintett termékek származásával kapcsolatban elvégzett vizsgálat ezt követően feltárta, hogy a termékek valójában harmadik országokból származtak, és ezért a preferenciális vámot tévesen alkalmazták.

10 A Staatssecretaris van Financiën tehát utólagos vámbeszedést rendelt el, és a vámot megállapító 2001. június 7-i, 11-i és 28-i határozatokkal felszólította a Gaston Schult az említett vámok befizetésére.

11 Az említett hatóság a beszedendő vámösszeget úgy számította, hogy vámértékként a behozatali vámáru-nyilatkozaton szereplő ügyleti árat vette alapul anélkül, hogy abból levonta volna a beszedendő vámösszeget.

12 A Staatssecretaris van Financiën ezt követően elutasította azt a panaszt, amellyel a Gaston Schul azt kérelmezve kívánta csökkenteni a fizetendő összeget, hogy az utólag számított vámösszeget vonják le a szerződésben meghatározott árból.

13 A Rechtbank te Haarlem megalapozatlannak ítélte az e panasz elutasításával szemben benyújtott keresetet. Mivel e bíróság ítéletét a fellebbezésben helyben hagyták, a Gaston Schul felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Hoge Raad der Nederlandenhez.

14 A kérdést előterjesztő bíróság előzetesen megjegyzi, hogy az alapügyben az eladó és a vevő megállapodtak abban, hogy a vámot az eladó fizeti. Azonban a szerződés megkötése során tévedtek a termékek származását, és következésképpen a jogszabály szerinti vámösszeget illetően.

15 Végül a kérdést előterjesztő bíróság az előtte folyamatban lévő jogvita megoldása céljából alapvetőnek véli azon kérdés megválaszolását, hogy az alapügyéhez hasonló körülmények között a Vámkódex 33. cikkének követelményei teljesülnek-e.

16 E tekintetben a Hoge Raad der Nederlanden egyrészt a Vámigazgatások Világszervezete Vámérték-technikai Bizottságának „A megállapodás 1. cikkének magyarázó megjegyzésében szereplő »feltéve, hogy elkülönített« kifejezésnek a jelentése: az importáló ország vámjai és illetékei" elnevezésű 3.1. tanácsadó véleményére, és másrészt a Vámkódex Bizottság Vámérték-megállapítási részlegének az 5. sz. magyarázatára (a továbbiakban: 5. sz. magyarázat) hivatkozik.

17 Így megvizsgálva azt a kérdést, hogy amennyiben a kifizetett vagy kifizetendő ár magában foglalja az importáló ország vámjainak és illetékeinek megfelelő összeget, e vámokat és illetékeket le kell-e vonni abban az esetben, ha nem szerepelnek elkülönítve a számlán, és amennyiben az importőr egyébként ezen a címen nem kérelmezett levonást, az említett Vámérték Technikai Bizottság úgy vélte, hogy „[…] [m]ivel fogalmilag megkülönböztethetők az importáló ország vámjai és illetékei a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól, e vámok és illetékek nem képezik a vámérték részét".

18 Ezenkívül az 5. sz. magyarázat annak 8–10. pontjában a következőket rögzíti:

„8. Az áruk behozatala vagy értékesítése okán fizetendő behozatali vámok és egyéb illetékek vonatkozásában a »feltéve, hogy […] elkülönítve« kifejezés jelentéséről a WCO Vámérték Technikai Bizottságának tanácsadó véleménye ad útmutatást. Ez a 3.1. tanácsadó vélemény megállapítja, hogy az importáló ország vámjai és illetékei nem képezik a vámérték részét, amennyiben jellegüknél fogva megkülönböztethetők a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól. Az ilyen vámok és illetékek valójában állami nyilvántartás tárgyát képezik.

9. Ebben az összefüggésben az »elkülönítve« valójában ugyanazzal a jelentéssel bír, mint a megkülönböztethető. A tényekből, amelyeken a tanácsadói vélemény alapul, kiderül, hogy a vámok és illetékek nem elkülönítve voltak feltüntetve a számlán, de a tanácsadói vélemény összefüggésében nyilvánvalóan feltételezhető, hogy a számlán vagy valamilyen más kísérő dokumentumon világos utalás szerepel arról, hogy a ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ár tartalmazza e vámokat és illetékeket.

10. A fenti 4. bekezdéssel összhangban a vámértékben figyelmen kívül hagyott összeget a D.V.1. nyilatkozaton szerepeltetni kell."

19 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy ezen, a jelen ítélet 16. pontjában említett dokumentumok nem elegendők annak megállapításához, hogy az olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, a Vámkódex 33. cikkében rögzített feltételek teljesülnek-e.

20 Így a behozatali vámok vámértékből való kizárása mellett szól az a tény, hogy az 5. sz. magyarázat 9. pontja szerint a Vámkódex nem követeli meg azt, hogy az említett vámok összegét kifejezetten feltüntessék a számlán. Elegendő, ha a számlán vagy más kísérő dokumentumon világosan szerepel az, hogy az ár magában foglalja e vámokat.

21 Ezenkívül még abban az esetben is, ha az eladó és vevő úgy vélik, hogy bizonyos behozatal után vámot kell fizetni, aligha tudhatják előre e vámok pontos összegét, különösen, ha kétség merül fel az érintett áruk tarifális besorolásával kapcsolatban.

22 Továbbá a behozatali vámok vámértékbe történő bevonása az olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, a behozatali vámoknak nem csak az áruk valós gazdasági értéke utáni, hanem a behozatali vámok utáni beszedéséhez is vezetne.

23 Ezzel szemben a behozatali vámok vámértékből történő kizárása ellen szólna az a tény, hogy az 5. sz. magyarázat ugyanezen 9. pontja fényében jelentőséggel bír az, hogy a szerződő felek kinyilvánítsák, hogy tudatában vannak annak, hogy az árat valóban e vámok fedezésére szánták. Márpedig, mivel az említett feleknek a valóságról

téves elképzelésük volt, a jelen ügyben semmi sem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az eladó milyen árban állapodott volna meg az adásvétel során, ha ismerte volna az áru származását.

24 E körülmények között a Hoge Raad der Nederlanden úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdést terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„Abból kell-e kiindulni a […] Vámkódex 220. cikke értelmében vett utólagos könyvelésbe vétel esetében, hogy teljesül az [említett Vámkódex] 33. cikkének f) pontjában foglalt azon feltétel, amelynek értelmében a behozatali vámok nem számíthatók be a vámértékbe, ha az érintett áruk eladója és vevője a »delivered [duty] paid« szállítási feltételben állapodott meg, és ezt a vámáru-nyilatkozatban feltüntette, még ha az ügyleti ár megállapítása során – helytelenül – abból indultak is ki, hogy az áruk Közösségbe történő behozatalakor nem kell majd vámot fizetni, és ennélfogva a számlán és a vámáru-nyilatkozatban vagy annak megtételekor a vám összegét nem adták meg?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

25 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné tudni, hogy teljesül-e a Vámkódex 33. cikkében említett azon feltétel, miszerint a behozatali vámokat az importált áruk esetében ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól „elkülönítve” kell feltüntetni, amennyiben a szerződő felek megállapodnak abban, hogy ezen árukat a DDP-feltétel szerint szállítják, és ezt meg is említik a vámáru-nyilatkozatban, azonban az említett áruk preferenciális származásában való tévedésük miatt semmiféle vámösszeget nem tüntetnek fel.

26 E kérdés megválaszolása érdekében az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben lévő szerződő felek esetére tekintettel kell megvizsgálni a Vámkódex 33. cikkében előírt azon feltétel hatályát, miszerint a behozatali vámokat az importált áruk esetében ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól „elkülönítve" kell feltüntetni.

27 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a vámérték megállapítására vonatkozó közösségi szabályozás méltányos, egységes és semleges rendszer létrehozására irányul, amely kizárja az önkényes és fiktív vámértékek alkalmazását (lásd a C-256/07. sz., Mitsui & Co. Deutschland ügyben 2009. március 19-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-1951. o.] 20. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

28 A Vámkódex 29. cikkének (1) bekezdése szerint az importált áruk vámértéke főszabály szerint azok ügyleti értéke, vagyis a Közösség vámterületére irányuló kivitel céljából történő eladáskor az áruért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ár.

29 Ezenkívül ezen értéknek tükröznie kell a behozott áru valós gazdasági értékét, és tartalmaznia kell ezen áru minden gazdasági értékkel rendelkező elemét (lásd a C-306/04. sz. Compaq Computer International Corporation ügyben 2006. november 16-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-10991. o.] 30. pontját, valamint a fent hivatkozott Mitsui & Co. Deutschland ügyben hozott ítélet 20. pontját).

30 Ilyen összefüggésben a Vámkódex 33. cikkének f) pontja lehetővé teszi az Európai Unióban alkalmazandó behozatali vámok kizárását a vámértékből, azonban ezt azon feltétel betartásától teszi függővé, miszerint az említett vámok összegét az importált árukért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól „elkülönítve" kell feltüntetni.

31 A holland kormány úgy véli, hogy olyan körülmények között, mint amelyekről az alapügyben szó van, e feltétel nem teljesül, mivel a rendelkezésre álló elemek fényében a vámhatóságok nem tudták megkülönböztetni a behozatali vámokat az importált árukért ténylegesen kifizetendő vagy kifizetett ártól.

32 Ugyanis a C-79/89. sz. Brown Boveri ügyben 1991. április 18-án hozott ítéletében (EBHT 1991., I-1853. o.), a C-379/00. sz. Overland Footwear ügyben 2002. december 5-én hozott ítéletében (EBHT 2002., I-11133. o.) és a C-468/03. sz. Overland Footwear ügyben 2005. október 20-án hozott ítéletében (EBHT 2005., I-8937. o.) a Bíróság úgy határozott, hogy az olyan díjakat, mint a vételi jutalék és az összeállítási munkálatok díjai, csak akkor lehet úgy tekintetni, hogy „elkülönítve" vannak feltüntetve, ha azokat a behozatali vámáru-nyilatkozatban az importált árukért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól külön említik. Az ilyen ítélkezési gyakorlat a holland kormány szerint teljes mértékben alkalmazható, amikor a behozatali vámoknak ezen áruk vámértékéből történő kizárásáról van szó.

33 A holland kormány szerint, mivel a szerződő felek az importált áruk származásában való tévedésük miatt a számláikon vagy nyilatkozataikon nem tüntették fel a behozatali vámösszeget, nem teljesül a Vámkódex 33. cikkében előírt feltétel.

34 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy először is az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy még ha a szerződő felek az alapügyben tévesen úgy is vélték, hogy nem kell behozatali vámot fizetni, az eladó és a vevő közötti megállapodást úgy kell értelmezni, hogy a DDP-kikötésnek megfelelően a vámok az eladót terhelik, és hogy következésképpen az esetlegesen fizetendő behozatali vámokat magában foglalja az importált árukért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ár.

35 Ezt az értelmezést megerősíti az a tény, hogy - amint mind a holland kormány, mind az Európai Bizottság hangsúlyozza - a DDP-kikötés olyan maximális kötelezettséget ró az eladóra, amely alapján ez utóbbinak kell viselnie az áruk importáló országba történő szállításához kapcsolódó valamennyi költséget és kockázatot. Így az eladó viseli különösen a vámkezelés költségeit, és fizet minden esetleges különbséget egyrészt a szerződés megkötésekor jogszabály szerint általa fizetendőnek vélt vámösszeg és másrészt a vámhatóságok által számított összeg között anélkül, hogy különbség esetén a vevőtől magasabb árat vagy kiegészítő összeget követelhetne.

36 Másodszor meg kell jegyezni, hogy különösen a Vámkódex 217. és 220. cikke alapján a behozatali vám kiszámításáért az importáló ország hatóságai felelősek. Márpedig, mivel az ügyleti értéket helyesen tünteti fel a behozatali vámáru-nyilatkozat, és mivel az áruk származásának figyelembevételével meg lehet határozni az alkalmazandó vámokat, meg kell állapítani, hogy az említett hatóságok ki tudják számítani a jogszabály szerinti behozatali vámot, és következésképpen e vámok értékét el tudják különíteni az importált árukért ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól.

37 Ezenkívül, amint a Bizottság érvel, a Vámkódex 33. cikkében említett egyéb olyan díjaktól eltérően, mint a vételi jutalék vagy az összeállítási munkálatok díjai, amelyeknek a fennállása és összege kizárólag a szerződő felek szándékától függ, és amelyeket a vámhatóságok csak akkor ismerhetnek meg, ha azok kifejezetten kitűnnek a behozatali vámáru-nyilatkozatból és az érintett dokumentumokból, a behozatali vámokat az Unió vámtarifája kötelező jelleggel szabályozza. Ezért az alapügyben szóban forgó helyzethez hasonló helyzetben kizárt az a kockázat, hogy fiktív vagy túldimenzionált költségeket mutatnak fel az importált áruk vámértékének csalárd csökkentése céljából.

38 Ráadásul meg kell állapítani, hogy bár ilyen helyzetben az eladó által eredetileg megbecsült behozatali vámoknál magasabb, ellenőrzés során utólag megállapított behozatali vámok levonása az importált áruk vámértékének a csökkenéséhez vezet, ezt az értéket nem lehet önkényesnek vagy fiktívnek tekinteni, hanem épp ellenkezőleg, ezen áruk valós gazdasági értékét tükröző, a szerződő felek egyedi jogi helyzetét figyelembe vevő értéknek kell tekinteni.

39 Még ha – a holland kormány érvelés szerint – az eladó, ismerve a szerződés megkötésekor a behozatali vámok pontos összegét, nyeresége csökkenése helyett inkább az áruk árának a növelését választotta volna, ez a körülmény nem képezi akadályát annak, hogy olyan helyzetben, mint amely az alapügyben merült fel, az eladó vállalja a vámkezelés összes költségét, valamint a behozatali vámok becslése során esetlegesen elkövetett ténybeli vagy jogi tévedés következményeit anélkül, hogy a vevőtől magasabb árat vagy bármilyen más kiegészítő összeget követelhetne.

40 A fenti megállapításokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy teljesül a Vámkódex 33. cikkében említett azon feltétel, miszerint a behozatali vámokat az importált áruk esetében ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól „elkülönítve" kell feltüntetni, amennyiben a szerződő felek megállapodnak abban, hogy ezen árukat DDP-feltétel szerint szállítják, és ezt meg is említik a vámáru-nyilatkozatban, azonban az említett áruk preferenciális származásában való tévedésük miatt elmulasztják feltüntetni a behozatali vámok összegét.

A költségekről

41 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

Teljesül a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 33. cikkében említett azon feltétel, miszerint a behozatali vámokat az importált áruk esetében ténylegesen kifizetett vagy kifizetendő ártól „elkülönítve" kell feltüntetni, amennyiben a szerződő felek megállapodnak abban, hogy ezen árukat DDP („Delivered Duty Paid") feltétel szerint szállítják, és ezt meg is említik a vámáru-nyilatkozatban, azonban az említett áruk preferenciális származásában való tévedésük miatt elmulasztják feltüntetni a behozatali vámok összegét.

Aláírások